

Jan van den Berg, theater De Lampegiet:

"Nederland is de koploper"

Compact en van alle gemakken voorzien. Zo is het Veenendaalse theater De Lampegiet wellicht het best te beschrijven. Hoofd Techniek Jan van den Berg is al vijftien jaar verbonden aan het theater en weet dus alles van het reilen en zeilen achter de Veenendaalse coulissen: "Het is een leuk vak, maar het kan ook erg hard zijn."

In 1983 werd door de Stichting Culturele Raad Veenendaal het initiatief genomen om in die plaats een theater te realiseren. Er waren voorheen wel wat theateractiviteiten op andere locaties, maar de behoefte aan een echt theater werd steeds groter. In 1987 heeft de gemeente Veenendaal uiteindelijk theater De Lampegiet laten bouwen. Meewerkend Hoofd Techniek Jan van den Berg is al vijftien jaar verbonden aan het Veenendaalse theater: "Ik ben eigenlijk in het vak gerold", legt hij uit. "Ik verleende in die tijd al hand- en spandiensten in het theater er werd hier op een gegeven moment gevraagd toen er iemand weg ging. Dat kwam vooral voort uit mijn interesse voor techniek. Niet alleen de theatertechniek, maar de techniek van het

hele gebouw eigenlijk. Het kleine onderhoud doen we namelijk ook allemaal zelf." In totaal werken bij De Lampegiet vier technici, wanneer nodig worden uiteraard extra krachten ingehuurd.

Up-to-date

De Lampegiet heeft doorgaans niet zo veel heel grote producties in huis. Van den Berg: "Qua techniek en dergelijke zouden we het gemakkelijk aankunnen, maar de zaalcapaciteit (521 stoelen) is daarvoor gewoon te klein." Verder is het theater van alle gemakken voorzien, weet de technicus: "We hebben echt ideale zichtlijnen, vanuit alle hoeken van de zaal. Ook is er in 2004 nog een verbouwing geweest, waarbij de publieksruimtes een complete face-

lift hebben gekregen." De zaal zelf is toen overigens niet echt veranderd. "We hebben alleen geschilderd en gestoffeerd en de stoelen zijn gerenoveerd. Qua techniek is er toen niets veranderd, maar door de jaren heen hebben we alles technisch gezien wel echt up-to-date gekregen. We blijven wat dat betreft aardig bij de tijd. In 1988 werd de techniek echt nog gezien als een sluitpost, maar we hebben toen een plan ontwikkeld om de techniek verder te innoveren en uit te breiden. De gemeente is daar vervolgens ruimschoots in meegegaan."

Facilitair bedrijf

Techniek is belangrijk in het theater, maar is het nou ook hét middel om je te onder-

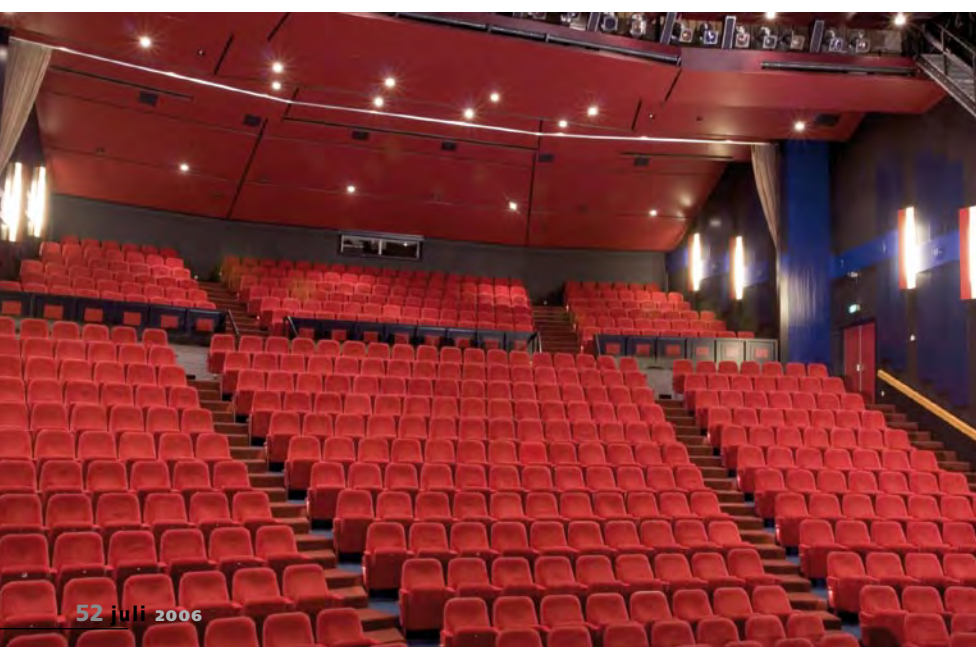
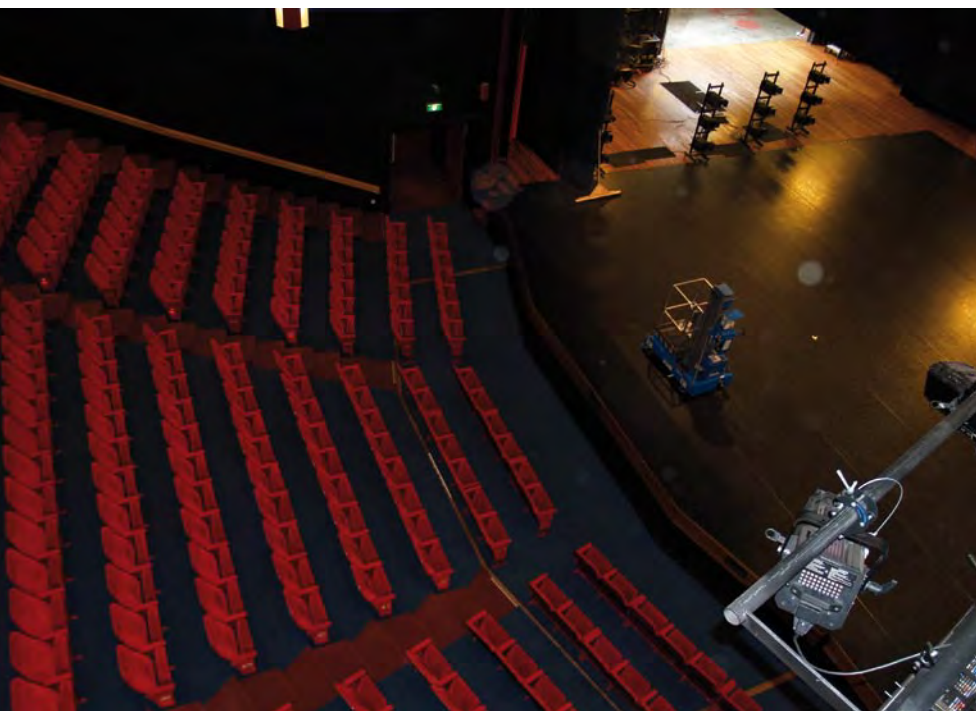
scheiden van andere theaters? "Je moet het eigenlijk zo zien dat het theater door de jaren heen steeds meer een facilitair bedrijf geworden is", meent Van den Berg. "Men verwacht gewoon dat je de dingen die nodig zijn in huis hebt. Wij zitten wat dat betreft redelijk goed in onze spullen moet ik zeggen. Op het ogenblik heeft een collega net een nieuw speakerdistributiesysteem (leverancier Audio Electronics Mattijsen) geïnstalleerd, dat is weer een kleine aanpassing." Opvallend is ook dat in De Lampegiet de eerste sinusdimmer ter wereld terug te vinden is. "Dat ding is ontwikkeld door IES-ETC dat hier in Veenendaal gevestigd is. Wij waren daar in die tijd zo'n beetje het proefkonijn voor, maar het werkte meteen prima. Daarom staat 'ie hier nog steeds", vertelt Van den Berg daarover.

Opstarten

Volgens Van den Berg is het typerend dat De Lampegiet behoorlijk actief is in het opstarten van producties. "Dat komt eigenlijk ook omdat onze programmering niet helemaal sluitend is – dan kan dat. Vorig jaar is hier bijvoorbeeld 'Jesus Christ Superstar' begonnen, net als 'One Flew over the Cuckoo's Nest' en 'Pluk van de Petteflet'. Dat zijn toch aardige dingen en het maakt het helemaal mooi als je die dingen vervolgens terugziet in het Musical Awards Gala. Je voelt dan toch dat je er op een bepaalde manier een beetje aan hebt bijgedragen." Moeilijk om (in ieder geval een beetje) up-to-date te blijven is het niet volgens Van den Berg: "We werken hier eigenlijk met een soort tienjarenplan. Zo eens in de tien jaar gaat alles eruit en komen er nieuwe spullen voor in de plaats. Dat is vrij luxe moet ik zeggen. Sommige dingen zouden best twintig jaar meekunnen, maar we hebben natuurlijk liever niet dat het gaat rammelen." Op de momenten dat de boel vervangen moet worden, wordt behoorlijk ingespeeld op de trends van het moment. "We hebben nu net de hele ethernetbeweging een beetje als trend gehad, dus hebben we twee jaar geleden ethernet geïnstalleerd. Daar wordt steeds meer gebruik van gemaakt."

Efficiency

Van den Berg vindt het niet moeilijk in te schatten welke kant het in de toekomst op

gaat met de theatertechniek. "Ik denk zelf eigenlijk dat het in de basis wel zo'n beetje hetzelfde zal blijven. Er vinden natuurlijk wel ontwikkelingen plaats, op het gebied van LED-licht bijvoorbeeld, maar dat is niet echt iets voor het theater. Niet als belichting in ieder geval, wel als effectlicht." Grenzen zijn er op het gebied van theatertechniek niet echt, meent hij: "In Nederland is het belangrijk dat het allemaal reisbaar blijft. Verder heb je eigenlijk alleen budgettaire grenzen." De vergelijking op het gebied van theatertechniek is tussen Nederland en andere landen ook zo in het voordeel van Nederland beslist door Van den Berg: "Nederland is in mijn ogen gewoon de koploper. Dat zit 'm vooral in het feit dat Nederland een reiscultuur kent. Daardoor is de efficiency ongekend hoog. Een voorstelling moet zo snel mogelijk worden opgebouwd en moet na afloop ook zo snel mogelijk weer de deur uit. Daar zit het grootste verschil in." De techniek in De Lampegiet komt overeen met de 'algemene theatertechniek in Nederland'. "Het is daarbij vooral belangrijk dat je breed inzetbare mensen in dienst hebt, vooral in een theater als wij hier hebben, met een vrij kleine bezetting dus."

Leuk en hard

Voor Van den Berg is het mooie aan theatertechniek "dat je een voorstelling helemaal perfect kunt laten verlopen, zonder stress en rare storingen. Wat dat betreft hebben we hier gelukkig ook nog nooit met storingen en dergelijke tijdens de voorstellingen te maken gehad." Jonge aanwas binnen zijn vakgebied ziet hij voorlopig ook nog wel voldoende: "We hebben hier een paar keer stagiaires binnen gehad en die bleken erg welwillend te zijn. Ze waren echter ook behoorlijk onder de indruk van wat het nou allemaal echt inhoudt in de praktijk. Daarom zou het volgens mij goed zijn als een dergelijke stage al in een eerder stadium in de opleidingen zou worden ingepast. Niet na twee jaar dus, maar direct in het eerste jaar. Dan kan alvast een belangrijke les worden geleerd. Het is namelijk een heel leuk vak, maar het kan ook erg hard zijn."

Meer informatie over (de techniek van) De Lampegiet is te vinden op www.lampegiet.nl